

1888-12-25

OPHAVSPERSON/NØGLEPERSON

Carl Jacobsen

FAKTA

Dokumenttype:
Note

Sprog:
Dansk

Generel kommentar:
Dødsårsagen var Meningitis

Afsendersted:
København

Arkivplacering:
Carlsberg arkiv

Emneord:
død, sygdom

DOKUMENTINDHOLD

Carl Jacobsens noter om sønnen Thorvalds sygdom og død (Meningitis).

TRANSSKRIFTION

Juledag

1888 Ny Carlsberg

Forrige Onsdag den 19de December var Thorvald ude sin sædvanlige Tour og befandt sig vel i det milde Veir.

Saxtorph ^{x)} havde Intet at bemærke, han havde just sagt at det var glædeligt som han var bleven stærk og rask.

(^{x)} som regelmæssigt kom hver Onsdag enten der var nogen syg eller ikke).

Torsdag d 20de skal han have været lidt upasselig og kom derfor ikke ud, men ingen lagde Mærke til eller tænkte paa noget særligt. Jeg vidste ikke at der var noget i veien. Slige smaa Upasseligheder høre til Dagens Orden Fredag d. 21de var han noget mindre vel og Ottilia og Barnepigen mente det var tænder, han stak fingrene i Munden og klagede sig.

Ogsaa dette hører jo til Dagens Orden og O og jeg vare til Middag og Aften hos min Moder uden Spor af Bekymring.

Lørdag d 22de var han mere lidende i Hovedet, vi troede endnu stadig "for Tænder" og havde saaledes ingen Grund til at søge Læge.

Hen paa Aftenen meente Ottilia at det nok blev en Byld i Øret, saaledes som Erland

havde haft en tre Maaneder efter hans Fødsel.

Men ogsaa dette vidste hun jo at behandle, der var saaledes aldeles ingen Grund til Ængstelse.

Natten mellem Lørdag og Søndag begyndte han imidlertid at klage sig stærkt. Ottilia sagde da til mig at det nok var det bedste at faa Bud til Saxtorph Søndag Morgen.

Saxtorph kom Kl. 1. vi vare allerede da blevne lidt ængstelige.

Feberen var voldsom, men Saxtorph kunne ikke sige hvad det var. Vi troede paa Mæslinger som ikke vilde bryde ud, dette mindede sørgeligt om Erland. Hovedsmerterne mindede jo ogsaa om Beatrice, men da Pupillerne vare gode og Symptomerne ellers slet ikke lignede hendes Sygdom, nærede jeg ikke anden Frygt for Hjernen end den der absolut maatte paatrænge sig ved Erindringen om Beatrice.

Hun bar ham, som hun undertiden gjorde, ned til mig i mit Værelse for at jeg skulde sige Godnat til ham. "Baby siger Godnat" sagde Ottilia.

Det gjorde et nedtrykkende Indtryk paa mig at see ham; han saa meget

daarlig ud og slaa slapt i hendes Arm.

En svag Anelse dog uden Frygt foer igjennem mig. Jeg tænkte udtrykkelig "jeg haaber at det ikke er sidste Gang at han bæres saadan ned til mig" Det var den sidste Gang.

Fortsættelse

Søndag 23-12-1888

Jeg bad Saxtorph udtale sig, hvad han dog kun gjorde med største Forbehold. Paa mit udtrykkelige Sprgsmaal om det kunde være Hjernebetændelse, svarede han undvigende, at det behøvede man ikke at tro, han kunde ikke endnu see hvad det vilde blive.

Men hermed var Hjernebetændelsen ikke udelukket, men min Frygt derfor var dog ikke stor, da Tilstanden i det Hele var anderledes og bedre end Bea's.

At han vilde komme igjen om Aftenen var jo et Tegn paa at han ikke ansaa Sagen for saa ganske ubetydelig.

Nu i dag Juledag har han sagt mig at han strax saa at det rimeligviis var haabløst i det Hjernen var opsvulmet og en Hjernebetændelse efter al Beregning uundgaaelig.

Ottilia tabte Haabet men sagde ikke Noget til mig derom.

Om Aftenen havde vi Juletræ.

Stemningen var jo noget trykket, men dog ikke haabløs.

Den stærke Feber vedblev, men Saxtorph kunde endnu ikke sige noget bestemt og saa længe der ikke var udbrudt nogen Sygdom kunde man jo haabe det Bedste.

Mandag 24' December 1888

Om Natten var det Sovepulver han havde faaet hørt op at virke og han klagede sig meget stærkt.

Jeg kunde ikke holde ud at høre derpaa og lagde mig Kl. 2½ ned paa min Sopha.

Han fik et nyt Pulver som nu bragte ham til Ro og Ottilia fik saaledes ogsaa Hvile

Da Saxtorph kom om Morgenens var Barnet tilsyneladende meget flinkere klagede sig ikke - men stadig denne forfærdelige Feber.

Hovedet var roligt derimod var Brystet lidt trangen. Dette var et godt Tegn

Mandag 24de Decb. 1888

Paa mit udtrykkelige Spørgsmaal om hvad der nu var at sige om Barnet, lod Saxtorph mig blive i Troen at der nu slet ikke mere kunde være Tale om Hjernen, men at det snarere var Brystet. Det behøvede jo ikke engang

at være Lungebetændelse, mulig Bronchitis eller maaske blot Forkjølelsesfeber. Den voldsomme Feber 150 Slag Puls behøvede ikke være dræbende.

Jeg syntes dog ikke at Saxtorph Mine havde været saa tilfreds da han følte ham paa Brystet.

Saxtorph slog lidt paa at tage Reiss¹ til Hjælp, han havde "tilfældig" truffet ham og talt med ham, men da det var Juleaften var det jo bedst at vente til næste Dag.

Jeg var i Dagens Løb ved godt Haab skjøndt den voldsomme Puls og det at Sygdommen ikke vilde bryde ud jo altid vakte nogen Betænkelighed. Jeg blev derfor forbauset da jeg om

Aftenen efter Middagsbordet spurgte Ottilia hvad hun egentlig meente om hun troede at der var nogen stor Fare, og hun da svarede at hun ikke troede at han levede.

Da Saxtorph endnu om Aftenen ikke kunde sige at Sygdommen havde decideret sig blev vi enige om at han næste Morgen kom først alene, men at hvis det da ikke var bedre saa skulde han tage Reis[z] med

Juledag 1888

Natten gik ret roligt, og da Saxtorph kom tidligt om Morgenen var det lidt skreattende med Aandedrættet som Ottilia antog for Lungen og Saxtorph gik ligeledes ind paa den Betragtning.

Drengen var ret flink, nu kunde man dog haabe paa en god Udgang, den voldsomme Feber som stadig vedblev betød jo ikke noget absolut dødeligt.

Fortsættelse

Juledag 1888

Kl. 12 kom Ottilia glædestraalende og sagde at nu var han falden i en særdeles voldsom Sved. Dette var jo en stor Lykke. Wilhelmine havde næsten ikke kunnet sige det for Graad af Glæde.

Efter Frokost c. Kl. 1 gik Ottilia op; han sov og svedte fremdeles meget stærkt, hun satte sig da i sin Læsestol og faldt selv i Søvn.

Men Kl. lidt over 2 vaagnede hun ved at Drengen vaagnede og nu saa hun at Alt var afgjort.

Jeg var ikke gaaet op - det hastede jo ikke da han nu var paa saa god Vei til Fremgang - jeg sad i min Stue - da ringede det en Gang, stærkt to Gange - det var naturligviis ikke efter mig, men jeg gik doog op. Stuepigen mødte mig og sagde at Fruen kaldte paa mig.

Da jeg kom ind saae jeg Drengen ligge med det gule Skjær i Ansigtet og

de halvbrustne Øine, ganske som Erland for ikke 1½ Aar siden. Dødskampen var ikke særlig haard. Ikke særdeles stønnende, men kortaandet. Dette varede en halv Time. De brystne Øine og spændte Træk saa ikke smukt ud; men der var ikke Krampe, Fraade eller Sligt. Paa det alleryderste bleve Øinene klare og aabnede sig ganske. Et Par A[a]ndedrag endnu og han var død uden Trækning eller Bevægelse. Kl. 2^{3/4} Efter Døden havde Ansigtet det samme skjønne Udtryk som i Livet. Han lignede ganske sig selv. Kort efter kom Reis[z] og Saxtorph. Dødsarsagen havde været Hjernebetændelse, en Vandsamling i Hjernen. Mæslinger var der aldeles ikke Tale om og Lungebetændelse vilde ikke have gjort det saa pludseligt. Vuggen med Liget blev strax baaret ned og sat foran Jerichaus Christus hoved i Ceressalen. Ottilia fulgte med, men hun som dengang havde Paula i V maatte strax gaa op da hun befandt sig ilde. Om Aftenen fik hun den voldsomme Hjernerystelse, som syntes ogsaa at bringe hende Døden saa nær, at jeg ikke uden Grund maatte frygte at jeg skulde begrave to paa een Gang. Thorvald blev bisat i Frue Kirke Fredag d. 28 Decb. Ottilia var kommen op men kunne ikke være med i Kirken.

¹ Carl Marinus Reisz (f. 1829) overmedicus ved Frederiks Hospital

Julydag 1858 Ny Carlsburg. I

Parise Onsdag den 17^e Decemter
var Therwald ude sin sædvanlige Tour og
befandt sig vel i det midde Veir.

Saxtorp havde smittet at bemærke, han
havde just sagt at det var gladeligt som
han var bleven stærk og rosk.

(Som regel nævner han hver Onsdag, enten der er nogen og eller ikke.)

Torsdag d 20^e skel han have været l. St.

uforsigtig og han derfor ikke ud, men Ingen
lojde Markte til eller Tænde for noget

særligt. Jeg vidste ikke at der var noget i veir

Frede d 21^e var han noget mindre vel og Ottob.
og Bærreng mente det var Tænde, han stak

Pinne i Munden og klagede sig.

Ogsaa dette blev jo til Dagens Ende og
O. og J. var til Midde og Aften hos min

Moder uden Spor af Bekymring

Lørdag d 22^e var han mere l. l. i
Kvædet, vi troede endnu stadig for Tænde

og havde saaledes ingen Grund til at rige

Læge.
Han var Aftenen mente Ottob. at det nok
blev en Byld i Præst, saaledes som Erlant

hænde hent en tre Maanedes efter hans
Føddel.

Men gaa dette vidste han jo at betænke,
der var saaledes etdeles ringe Grund til
Ansetelse.

Natten mellem Lørdag og Søndag begynte
han imidlertid at bløje sig stærkt. Oll. l.
sagde da tilforn at det nok var det
bedste at gaa ned til Saxtorph Søndag
Morgen.

Saxtorph kom kl 1. vi var allerede da
bleven lidt ansetelige.

Peterson var voldkom, men Saxtorph kendte
ithi sig hvad det var. Vi troede som
Mæringer som ithi vilde byde os, dette
mindede sigeligt om Galand. Hovedsmerten
mindede jo ogsaa ^{om} Peatrice, men da Papillera
var gode og Lygtenere eller slet ithi
lygde Mændes Lygde, vandre jeg ithi
anden Frygt for Hjernen end den der absolut
maatte paaferge sig ved hindringer om
Peatrice.

Men kan kan, som hun undertiden gjorde,
ned til mig i mit Værelse for at jeg
skulde sige Godnat til ham. ^{"Belysningen Godnat"}
Det gjorde et nedtrykken. ^{"milde Østerlin"} I Strøgh
kan mig at se ham; han var meget
daarlig og jeg var slægt i hendes Arm
En svag Anelse dog uden Frygt for
ijjernen mig. Jeg tænkte nedtrykket
"Hj tænkte at det ikke er ridte Gang, at
han bare saadan ned til mig"
Det var den ridte Gang.

Fortsættelse

Lørdag 23-12-1888

Jeg bad Saxtorph at tale mig, hvad han
dog kunne gjøre mig i det henseende.
Paa mit udtrykkelige Spørgsmaal om det
kunde være Kjærestetandelen, svarede han
undvigende, at det betød, naar ikke
at tro, han kunde ikke endog see hvad
det vilde blive.

Men hermed var Kjærestetandelen
ikke udelukket, men min Frygt derfor
var dog ikke stor, da Tilstanden i det
Hele var anderledes og bedre end Paa's.

At han vilde komme igjennem Aftenen
var jo et Tegn paa at han ^{ikke} var
for saa ganske ubetydelig.

Nu idag Juledag har han roft mig at
han strax saa at det rimeligvis var
sikkert i det Kjærestetandelen var opsvulmet
og en Kjærestetandelen (Ettor) efter et Par
maanedes Tid.

Othilia tabte Hæftet men ropte ikke Nogen
til mig derom.

Om Aften kunde vi fejletra.

Stemningen var jo meget trykset, men
dog ikke kaabliu.

De staae Peter vistlen, men Saxtorph
kunde endvi^{ikke} rige noget bestemt, og saa
laegde der ikke var endv^{ikke} noget sig. Dog
kunde man jo haabe det Noget.

Mandag d. 24de December 1888

Om dette var det foregaaende kan haabe
faaet lidt op et virke, og haabe sig.

og meget staaet.

Jeg kunde ikke holde ud et hore desuden
og laegde mig ke 2^{1/2} tid paa min topke.
Man fik et nyt Pulver som vi trykte
kan til Ru og Othelia fik saaledes ypper
Kivle.

Da Saxtorph kom an Morsen var
Narret tilgaaende meget flinke
blevde sig ikke - men stadig desuden
forfardelye Peter.

Narret var roligt derimod var
Styret lidt traagne. Dette ha var
et godt Tegn.

Fortsættelse

Monday d 24de Decr. 1858.

Paa mit udtrykkelige Gjærmæle om hvor
der nu var et ryp om Narset, (o) Saxtorped
my blev i Troen at der nu slet ikke mere
kunde var Tale om Njensen, men at det
maere var Dyrstet. Det betvovde jo ikke
en gang at var Lungetetændelse, menly Pro-
chitis eller maere blot Pothjælles fele.
Der volderne Pals 150 Styk Pals betvovde
ikke at var dralende.

Jeg regner dog ikke at Saxtorped blive
hvide vant saa tilfreds da han fælt
hans paa Dyrstet.

Saxtorped blev lidt paa at Tøje Reins
til Njals, han havde "tilfaldig" truffet
han og telt med ham, men da det var
Juleaften var det jo bedst at vente
til næste Dag.

Jeg var i Dagen Løb paa ind just Haab
skjænt den volderne Pals og det at
Lydningen ikke vilde tryde ud jo altid
vakte nye Betænkelykt.

Jeg eller den forbauset da jeg om

Afteren efter Middagsbordet spurgte Ottolina
hvad hun egentlig mente om hun troede
et der var noget i den Pære, og hun da
svarede et hun ikke troede et hun
levende.

Da Saxtorph endte om Afteren ikke
kunde rige et Lyddemærke havde de idet
104 blev vi enige om et hun snart
Morgen hun først alene, men et hun
det da ikke var bedre saa skulde hun
top Reis med.

Juledag. 1888.

Walter gik ret roligt, og da Saxtorph
blev i Morgen var det L.H. skulde
ind Sandedrattet som Ottolina om, for
Luzen og Saxtorph gik Lydden ind paa
de Retningspiger.

Duene var ret flink, vi havde som dog
habe paa en god Udgang, der voldt som
Felen som stadig vilde betid jo ikke
nogen alvorlig dødeligt.

Portrettet
Kc Juledag 1888

IV

Kc 12 den Othelias glædestraalende og rojle
at mi var han fælden i en eldelen voldsom
Lued. Dette var jo en stor Lykke. Uheldig
kænde næsten ikke sundet rige det for Gæud
of Glæde.

- etl.
Efter Probert gik Othelia op; han som
of suæde fændelen meget stærkt, han
sætte sig da i sin Lærestol og fælte
selv i Liv.

Men Kc 2 vaagende han ud at Dørgen
vaagende og mi saa han at Alt var effent.

Jeg var ikke gæst op - det hændte jo ikke
da han mi var paa saa god Ven til Pæren.
Jeg - jeg sad i min Stue - da ringede det
en Gang, stærkt til Gæde - det var næsten lig
vies ikke efter mig, men jeg gik sig op.

Da jeg kom ind i Stuepæren mødte mig i
sæde at Pæren holdt paa mig.

Da jeg kom ind saae jeg Dørgen liggende
det gule Lige i Ansigtet og de hvide tænder
Gise, ganske som Evland for 1² Aar siden

Jødkorpen var ikke særlig saar.

Ikke sandelig istand, men kortaa det
Dette varede til en halv Time
Paa de tre bruste Pise og spandte Træl
var ikke smalt ud; men der var ikke
Kraamp, Praede, ell. Høst

Paa det alleryderste bleve Piseen
Klar og aabede sig ganske. Et Par
Andedag endnu og han var død uden
Træksingen eller Sevapelsen Kl 2 $\frac{3}{4}$.

Efter Jorden havde Aarsyftet det saame
skjære Udtag som i Livet.

Han lyste ganske sig selv.

Kort efter kom Reis og Saxtorph
Jøddrausyn havde været Hjerteski-
tænde, en Vandraslyng i Hjernen.

Mærkelig var der ilddele i de Toke om
og Langelitænde, ilddele ikke have gjort
det som plejede.

Vuggen med Ligt blev strax båret ned
og sat paa Jerichans Christens have
i Ceresalen. Othob fulgte ned, men

hun ~~saa~~ de jom kunde Paula i Hø
maatte strax gaa og da hun befandt sig
i lde. Om Aften fik hun den velkomne
Kjæmpe, tele, som sigtes oppe et linge bæk
Jøden saa saa, at jeg ikke uden Grund
maatte frygte at jeg skulde kepsne to
gaa en Gang.

Thorvald blev båret i Frue Kirke Fredag d. 28 Dec.
Otteble var kommen og man kunde ikke vare med
i Kirken

887 - - - 6

C. JACOBSEN JUN.
NY CARLSBERG.
Telegram-Adresse:
Kjøbenhavn - Kjøbenhavn.
Diplom:
Nizza 1884.
Antwerpen 1883.